

**Suositus 25/2018/tillväxt D 2020**

**Aikaisempi asiakirjanumero** A 1733/tillväxt  
**Käsittelijä** Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta mietintö, joka koskee  
**suositusta 25/2018 - Kansalliset rajaesteneuvontatoimikunnat Pohjoismaihin**

**Ehdotus**

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto katsoo poliittisen dialogin päätyttyä suosituksen  
*25/2018 loppuun käsitellyksi.*

**Taustaa**

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta on tehnyt jäsenehdotuksen siitä, että kaikkien pohjoismaisten hallitusten tulisi ottaa käyttöön niin kutsutut neuvontakomiteat, joissa viranomaiset, tiedotuspalvelut ja poliitikot voisivat yhdessä viedä rajaestetyöskentelyä eteenpäin. Valiokuntakäsittelyssä ehdotusta laajennettiin ja hallituksia pyydettiin selvittämään, miten kunkin maan hallitus ja valtionhallinto työskentelevät rajaesteiden raportoinnissa ja ratkaisemisessa. Tässä yhteydessä todettiin, ettei kysymyksellä tarkoiteta sitä, miten rajaestetyötä tehdään Pohjoismaiden ministerineuvostossa tai suhteessa siihen. Hallitusten antamissa vastauksissa pääpaino kohdistui Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaesteneuvostossa ja siihen liittyvissä toimeksiannoissa tehtävään rajaestetyöhön. Valiokunta pyysi sen vuoksi poliittista dialogia.

**Poliittinen dialogi**

Valiokunta kävi poliittisen dialogin 28. tammikuuta 2020 Tanskan pohjoismaisen yhteistyöministerin Mogens Jensenin kanssa. Keskustelussa käsiteltiin ennen kaikkea Pohjoismaiden ministerineuvoston ja rajaesteneuvoston tekemää rajaestetyötä, mutta myös nykyisen puheenjohtajamaan Tanskan aiheeseen liittyviä ajatuksia ja suunnitelmia.

Yhteistyöministeri kertoi, että liikkuvuus on hyvin tärkeä asia kaikille yhteistyöministerielle. Tämä näkyy vuonna 2019 hyväksytyssä liikkuvuuden toimintasuunnitelmassa, jossa sekä rajaesteneuvostoa että sektoreita on pyydetty kertomaan niistä toimenpiteistä, joita ne voivat tehdä liikkuvuuden parantamiseksi Pohjoismaissa.



Mukana ovat mm. tutkintojen vastavuoroinen tunnustaminen sekä mahdollinen liikennealan ministerineuvosto. Yhteistyöministeri kertoi myös, että rajaesteneuvosto ryhtyy nyt uusiin kattaviin toimiin tietyillä politiikan aloilla (rakennusstandardit, tutkintojen ja ammattipätevyysien tunnustaminen, digitalisaatio ja geoblokkaus) tavanomaisen työnsä ohella, jossa se pyrkii ratkaisemaan yksittäisiä konkreettisia rajaesteitä. Tämä vaatii maiden ja sektoreiden aktiivista tukea, ja rajaesteneuvostolle on sen vuoksi annettu mahdollisuus osallistua sekä ministeri- että virkamieskokouksiin, jotta se saa tukea kysymyksilleen ja näkemyksilleen. Ministeri oli yleisesti ottaen sitä mieltä, että resursseja kannattaa ehkä käyttää tehokkaasti muutamaa esteeseen kerrallaan sen sijaan että yritetään työstää mahdollisimman monia esteitä yhtä aikaa.

Yhteistyöministeri mainitsi myös suomalaisen neuvontakomitean ja muut vastaavat verkostoryhmät, joiden työstä on suurta tukea erityisesti rajaesteneuvoston kansallisille jäsenille. Vaikka ministeri pitikin Suomen neuvontakomiteaa kokoonpanoltaan ja tehokkuudeltaan esimerkillisenä, sitä ei hänen mielestään ole syytä kopioida sellaisenaan, vaan jokaisessa maassa voidaan luoda oman maan tarpeisiin ja edellytyksiin sopivia verkostoja. Hän antoi Suomen mallille kuitenkin tunnustusta, ja sanoi käyttävänsä sitä mielellään esimerkkinä keskusteluissaan muiden maiden hallitusten kanssa.

Kysymykseen siitä, miten rajaesteiden syntymistä voitaisiin ennaltaehkäistä, ministeri vastasi mainitsemalla Tanskan puheenjohtajakaudellaan tekemän päätöksen valita kolme EU-direktiiviä, joiden täytäntöönpano halutaan koordinoida pohjoismaisella tasolla. Direktiivejä ei vielä ole nimetty, mutta jos työ niiden parissa onnistuu hyvin, yhteistyötä halutaan myöhemmin laajentaa koskemaan useampia direktiivejä.

Lopuksi yhteistyöministeri ilmoitti, että hän haluaa aktiivisesti edistää työtä Pohjolan rajaesteiden poistamiseksi.

### **Valiokunnan näkemykset**

On ollut vaikeaa saada tietoa eri maiden valtionhallinnon toimenpiteistä liikkuvuuden edistämiseksi ja rajaesteiden poistamiseksi. Syynä voi olla se, ettei mailla ole työhön tarvittavaa tietoa suunnitelmaa, strategiaa tai mallia, tai ettei maissa tiedetä, miten eri viranomaiset käsittelevät näitä asioita tai miten rajaesteistä raportoidaan viranomaisten ja ministeriöiden välillä, jos niistä ylipäätään raportoidaan. Kuitenkin maat ovat EU/ETA:n puitteissa velvollisia tekemään tiettyä rajaestetyötä, joita ovat esimerkiksi SOLVIT ja EURES. Asia on nyt neuvoston osalta loppuun käsitelty. Jos asia halutaan ottaa esille uudelleen, on tehtävä uusi aloite.



Pohjolassa 29. huhtikuuta 2020

*Anders Eriksson (ÅF)*

*Arman Teimouri (L)*

*Cecilie Tenfjord-Toftby (M)*

*Freddy André Øvstegård (SV)*

*Helge André Njåstad (FrP)*

*Jaspur Langgaard (sb)*

*Lorena Delgado Varas (V)*

*Lulu Ranne (ps.)*

*Nils Aage Jegstad (H)*

*Orla Hav (S)*

*Pyry Niemi (S)*

*Ruth Mari Grung (A)*

*Stein Erik Lauvås (A)*

*Torhild Bransdal (KrF)*